

SRBIJA

Ustav dozvoljava slobodu veroispovesti, međutim zakon ograničava upražnjavanje vere jer diskriminiše verske grupe i nekima uskrađuje pravni status. Ne postoji državna religija ali su većinska Srpska pravoslavna crkva i druge „tradicionalne“ verske zajednice imale u izvesnoj meri povlašćen položaj.

Odnos vlasti prema verskim slobodama ostao je i dalje problematičan zbog Zakona o crkvama i verskim zajednicama i proizvoljne primene zakona od strane Ministarstva vera. Policijske istrage u slučajevima govora mržnje i vandalizma uglavnom su bile spore i bez konačnih rezultata. Bilo je sporadičnih slučajeva kada su neki od zvaničnika davali negativne izjave protiv manjinskih verskih grupa.

Bilo je manje izveštaja o društvenom nasilju ili diskriminaciji zasnovanim na verskoj pripadnosti, verovanjima ili praksi. Lideri manjinskih verskih zajednica prijavili su slučajeve vandalizma, govora mržnje, fizičkih napada i negativnog izveštavanja u medijima.

Predstavnici Ambasade Sjedinjenih Država nastavili su da se zalažu za promene u Zakonu o crkvama i verskim zajednicama i Zakonu o restituciji koje bi popravile neke od diskriminatornih aspekata ovih zakona. Zvaničnici Ambasade su se sastali sa predstavnicima svih verskih grupa i podsticali međuveršku saradnju.

Predstavnici Ambasade su razgovarali o verskim slobodama sa pripadnicima podeljene Islamske zajednice i učestvovali su u aktivnostima koje imaju za cilj uspostavljanje saradnje.

Odeljak I. Verska demografija

Država zauzima ukupnu površinu od 77 400 kvadratnih kilometara i ima oko 7.5 miliona stanovnika. Prema popisu iz 2002. 95% stanovnika deklarirali su se kao pripadnici jedne od sedam “tradicionalnih” verskih zajednica. Oko 84% stanovnika je srpsko-pravoslavne veroispovesti, a 5% su Muslimani. Muslimanska zajednica obuhvata slovenske muslimane u Sandžaku (region koji se graniči sa Kosovom i Crnom Gorom), etničke Albance na jugu i Rome u čitavoj zemlji. Rimokatolici čine 5% populacije i to su uglavnom etnički Mađari i Hrvati u Vojvodini. Protestanti čine oko 1.5% stanovništva. Jevrejska zajednica ima oko 3000 pripadnika.

Odeljak II. Stanje verskih sloboda

Pravni/politički okvir

Ustav obezbeđuje slobodu veroispovesti; međutim, Zakon o crkvama i verskim zajednicama pravi razlike među verskim grupama i zahteva od manjinskih verskih grupa, uključujući i one koje su ranije bile priznate, da se ponovo registruju kroz invazivan i zahtevan postupak kako bi dobile ili zadržale status priznatih verskih grupa. Mnoge grupe koje se sada moraju ponovo registrovati bile su zvanično priznate više od pedeset godina i prisutne su u zemlji i do sto pedeset godina.

U toku perioda na koji se izveštaj odnosi “netradicionalne” verske zajednice i nevladine organizacije (NVO) nastavile su da se zalažu za izmene zakona ali nisu dale konkretne predloge. Prilikom svoje posete u aprilu 2009. Asma Jahangir, Specijalni izvestilac UN-a za slobodu veroispovesti i verovanja, preporučila je pojednostavljenje procedure za registraciju verskih grupa. Ministarstvo vera je okarakterisalo zakon kao simptomatičan za zemlje u tranziciji i usmerilo se na praćenje primene zakona.

Nevladina Koalicija za sekularnu državu apelovala je na Ustavni sud 24. aprila 2009. da po njenom zahtevu, podnetom godinu dana ranije, oceni da li određene odredbe zakona krše ustavne garancije o odvojenosti crkve i države i ravnopravan tretman. Do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi zahtev je bio u proceduri Ustavnog suda ali nije bio razmatran.

Ne postoji državna religija, ali Zakon o crkvama i verskim zajednicama priznaje sedam „tradicionalnih” verskih zajednica. To su Srpska pravoslavna crkva, Rimokatolička crkva, Slovačka evangelička crkva, Reformatorska hrišćanska crkva, Evangelička hrišćanska crkva, Islamska zajednica i Jevrejska zajednica. Pravoslavna crkva uživala je povlašćen status. Vlast je nastavila da prikuplja novac od poštanskih troškova za izgradnju nove srpske pravoslavne crkve i subvencionise plate srpskog pravoslavnog sveštenstva koje radi van zemlje.

Pravoslavni Veliki petak, Uskrs i Božić se slave kao državni praznici. Zaposleni pripadnici drugih veroispovesti imaju pravo na slobodan dan za svoje verske praznike kao što su katolički Božić, Veliki petak i Uskrs; Kurban i Ramazanski Bajram; i Jom Kipur.

Iako registracija nije obavezna za verske zajednice, one koje se ne registruju suočavaju se sa značajnim problemima prilikom otvaranja bankovnog računa,

kupovine ili prodaje imovine, ili štampanja svoje literature. Zakoni o porezu i porezu na imovinu garantuju izuzimanje od poreza na imovinu i dodatu vrednost samo registrovanim zajednicama. Njihova implementacija dozvoljava registrovanim zajednicama povraćaj poreza na dodatu vrednost uključujući i retroaktivno do januara 2005. Zahtev za ocenu ustavnosti ovih odredbi Zakona o porezu se na kraju perioda na koji se izveštaj odnosi i dalje nalazio pred Ustavnim sudom.

Registracioni propisi podrazumevaju podnošenje imena, matičnih brojeva i potpisa pripadnika, dokaz da verska grupa ima najmanje stotinu članova (0.001 procenat stanovništva, uključujući i populaciju Kosova), statut grupe i kratak pregled verskog učenja, obreda, verskih ciljeva i osnovnih delatnosti, te informacije o izvorima finansiranja. Zakon takođe nalaže da nijedna verska zajednica ne može da se registruje ukoliko njeno ime sadrži deo naziva postojeće registrovane grupe. Tako na primer, nijedna grupa čiji naziv sadrži reč „pravoslavna” ili „evangelička” ne može se registrovati pošto se te reči već nalaze u nazivima „tradicionalnih” crkava.

Učenici osnovnih i srednjih škola moraju pohađati ili nastavu jedne od sedam „tradicionalnih” verskih zajednica ili časove građanskog vaspitanja.

Ograničenja verskih sloboda

Poštovanje verskih sloboda od strane vlasti i dalje je problematično zbog Zakona o crkvama i verskim zajednicama i proizvoljnog primenjivanja zakona od strane Ministarstva vera. Mnoge manjinske verske grupe izvestile su o konfuziji i nepravilnostima prilikom pokušaja da se registruju u Ministarstvu vera. Ministarstvo povremeno nije uspevalo da odgovori u zakonski propisanom roku od 60 dana. Za razliku od prethodnih godina nije bilo izveštaja o tome da je Ministarstvo savetovalo nekim grupama da se registruju kao „udruženja građana” pri Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu, koje je potom savetovalo zajednice da se registruju pri Ministarstvu vera.

Do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi bilo je 11 registrovanih „netradicionalnih” zajednica. Ministarstvo vera i dalje odbija da registruje Ligu baptista, Jehovine svedoke, pokret Hare Krišna, Pentakostalnu crkvu, Protestantsku evanđeosku crkvu iz Leskovca, Protestantsku evangelističku crkvu iz Subotice, i Zajednicu sedmog dana adventista Reformni pokret. Prema podacima Vrhovnog suda, do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi, pred sudom je bilo osam postupaka koje je pokrenulo šest verskih zajednica -- Liga baptista, Zajednica

sedmog dana adventista Reformni pokret, Crkva hrišćanskog zaveta, Jehovini svedoci, Crnogorska pravoslavna crkva i Protestantska evanđeoska crkva iz Leskovca –žaleći se na odluku Ministarstva da im uskrati registraciju. Postupci Lige baptista i Protestantske evanđeoske crkve iz Leskovca i dalje su bili pred Ustavnim sudom.

Do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi dve žalbe Jehovinih svedoka na odluku Ministarstva vera da im uskrati registraciju nalazile su se pred Vrhovnim sudom i Evropskim sudom za ljudska prava. U maju 2008. Vrhovni sud je odbio dve žalbe zbog tehničkih nedostataka u jednoj od žalbi. Advokati Jehovinih svedoka su se obratili Vrhovnom sudu da odluči po drugoj žalbi pošto se tehnička greška nije odnosila na taj predmet.

U oktobru 2008. Jehovini svedoci su Ministarstvu vera po treći put podneli zahtev za registraciju. Ministarstvo je odbilo zahtev 30. decembra navodeći njihove prozelitističke aktivnosti i politiku transfuzije krvi. Predstavnicima Ministarstva takođe su podvukli neophodnost da se sačeka odluka Vrhovnog suda po prethodnim žalbama Jehovinih svedoka pre nego što se donese odluka o njihovoj registraciji. Jehovini svedoci su 29. januara 2009. podneli Vrhovnom sudu žalbu na odluku o odbijanju njihove registracije iz decembra 2008. Do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi slučaj je i dalje bio pred Vrhovnim sudom.

Iako Grčka i Ruska pravoslavna crkva nisu bile registrovane, bile su priznate od strane vlasti i delovale su slobodno. Međutim, vlasti nisu priznale ostale pravoslavne crkve uprkos pokušajima Makedonske i Crnogorske pravoslavne crkve da budu priznate. Zvaničnici Ministarstva vera ranije su izjavili da se ove grupe ne mogu registrovati zato što u svojim imenima sadrže reč „pravoslavna“ koja postoji u već priznatoj crkvi. Zvaničnici Ministarstva su takođe izjavili da su pokušaji Makedonske i Crnogorske pravoslavne crkve da se registruju odvojeno od Srpske pravoslavne crkve, koja ni jednu ni drugu ne priznaje, posledica unutrašnjeg raskola u koji država ne može da se meša.

U toku perioda na koji se izveštaj odnosi Ministarstvo vera je po drugi put odbacilo molbu za upis u registar Crnogorske pravoslavne crkve. Vrhovni sud je u junu 2008. presudio da je Ministarstvo vera prekršilo proceduru prilikom odbijanja molbe za upis u registar Crnogorske pravoslavne crkve u novembru 2007. i naložio je Ministarstvu da preispita molbu za upis. Kao odgovor na ponovno odbijanje upisa u registar Crnogorska pravoslavna crkva je ponovo uložila žalbu. Do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi postupak je i dalje bio pred Vrhovnim sudom.

Nevladine organizacije su tvrdile da je odbijanje vlasti da registruje manjinske verske zajednice signalizovalo njihovo tolerisanje napada na ove grupe. U nekim slučajevima policija je reagovala na napade na verske objekte tek nakon što je potvrđeno da je verska grupa registrovana. Odgovor policije u slučajevima vandalizma i drugih dela protiv verskih grupa retko se završavao hapšenjima, optužnicama ili drugim razrešenjem incidenata. Osim toga, postupci vlasti otežavali su delatnost pravoslavnih crkava koje Srpska pravoslavna crkva ne priznaje.

Za razliku od prethodnih perioda nije bilo izveštaja o tome da je policija prekidala službe na rumunskom jeziku u crkvama Rumunske pravoslavne crkve u istočnom delu zemlje. Prema pisanju medija, međutim, lokalne vlasti u Negotinu odlučile su da sruše Rumunsku pravoslavnu crkvu za čiju je izgradnju prethodno bila izdata dozvola.

U toku posete Sandžaku od 18-20. maja 2009. Mustafa Cerić, Reis-ul-ulema Islamske zajednice Bosne i Hercegovine, naveo je da se prava Muslimana u Srbiji ne poštuju, navodeći nemogućnost da održi javni govor i jako policijsko prisustvo u gradovima koje je posetio. Predstavnici vlasti, uključujući i Ministra za ljudska i manjinska prava, Svetozara Čiplića, negirali su optužbe navodeći da su dva Bošnjaka iz Sandžaka ministri u vladi. Ministarstvo vera izdalo je saopštenje 22. maja 2009. u kome je navelo da Cerić nije dobrodošao gost u zemlji zbog njegovih "pretećih i uvredljivih primedbi". Iako je Ministarstvo naknadno ublažilo svoj stav Islamska zajednica u Srbiji koja poržava Cerića pozvala je Ministra vera Bogoljuba Šijakovića da podnese ostavku. Ministarstvo je odgovorilo saopštenjem 26. maja u kome je kritikovalo Islamsku zajednicu u Srbiji zbog preuzimanja na sebe prava da ocenjuje rad Ministarstva u ime svih verskih zajednica.

Kao i tokom prethodnih perioda bilo je izveštaja o tome da su pojedini zvaničnici kritikovali manjinske verske grupe koristeći pežorativne termine kao što su "sekte", "satanisti" i "devijanti". Zoran Luković, Šef odseka za ispitivanja na poligrafu u beogradskoj policiji i član Međuministarske misije za monitoring i borbu protiv kultovskih devijantnosti izjavio je je 27. marta 2009. u novinskom članku da su Jehovini svedoci "hermetička sekta" čijim članovima ne bi trebalo dozvoliti da usvajaju decu ili da im budu staratelji. Ranije je Luković izjednačavao protestantske crkve sa "satanističkim sektama". Jehovini svedoci su u martu 2009. protiv Lukovića podneli tužbu za klevetu Prvom opštinskom sudu u Beogradu. Sud je odbacio njihovu tužbu navodeći da Jehovini svedoci nisu uspeli da pokažu da je Luković nameravao da ih uvredi. Jehovini svedoci su se žalili na odluku

Prvog opštinskog suda u Beogradu. Do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi slučaj je i dalje bio pred sudom.

Nevladine organizacije su ukazale na kontradiktorne odredbe u obaveznom kodeksu o ponašanju emitera koji je donela Republička radiodifuzna agencija 2007. godine. Kodeks zabranjuje diskriminaciju na osnovu rodne, rasne, etničke i verske pripadnosti ali takođe zahteva od emitera i da “povuku jasnu crtu između priznatih crkava i verskih zajednica sa jedne, i sekta sa druge strane”. Kodeks takođe navodi da je samo registrovanim crkvama i verskim zajednicama dozvoljeno da imaju program kod javnih emitera i da se sekte mogu jedino pominjati u kontekstu analize društvenih procesa. U kodeksu nema definicije “sekta”.

Lideri protestantskih grupa i nevladine organizacije nastavili su da se protive časovima veronauke u državnim školama dok su lideri verskih grupa koje su isključene iz tog programa izrazili nezadovoljstvo uskom definicijom vere koju ima vlast. Vladina komisija za nadzor sprovođenja veronauke sastavljena je od državnih službenika iz Ministarstva vera i predstavnika sedam “tradicionalnih” verskih zajednica. U odboru nije bilo predstavnika manjinskih verskih grupa.

Nevladine organizacije su izvestile da su u multikonfesionalnom Beogradu bili ponuđeni samo časovi pravoslavlja. Ministarstvo vera odbacilo je takve navode objasnivši da je za uvođenje programa određene verske nastave neophodan minimalan broj od pet učenika u razredu.

Imenovanje novih veroučitelja u osnovnim školama u Tutinu i Sjenici, a koji su pristalice Islamske zajednice Srbije sa sedištem u Beogradu, isprovociralo je proteste Islamske zajednice u Srbiji sa sedištem u Novom Pazaru koja je tvrdila da novoimenovani veroučitelji nisu kvalifikovani. Islamska zajednica u Srbiji je takođe kritikovala postojeće odredbe koje nalažu da Ministarstvo obrazovanja treba da imenuje veroučitelje kao mešanje države u verska pitanja.

Vlasti su povremeno nastavile da ne izdaju dozvole za izgradnju verskih objekata neregistrovanim zajednicama i odbijale su da priznaju njihova zvanična dokumenta. Jehovini svedoci u Boru nisu uspeli da dobiju upotrebnu dozvolu za svoj već izgrađen verski objekat iako su se žalili Ministarstvu za životnu sredinu i lokalnoj kancelariji za prostorno planiranje u Zaječaru. Na kraju perioda na koji se izveštaj odnosi žalba je i dalje bila u postupku. Liga baptista u Beogradu, čija se služba i aktivnosti odvijaju u staroj zgradi koja je kupljena da bi se koristila kao verski objekat, izvestila je da su lokalne vlasti nastavile da odbijaju izdavanje

dozvole za obnovu zgrade bez obrazloženja. Rumunska pravoslavna crkva nije dobila odgovor na zahtev za izdavanje dozvole za izgradnju manastira u Vojvodini.

Zakon o restituciji opštinske i crkvene imovine priznaje zahteve za restituciju crkvene imovine oduzete 1945. ili kasnije. Neke verske grupe, posebno Jevrejska i Islamska zajednica, koje su zemlju izgubile pre 1945. godine, izrazile su protivljenje ovom vremenskom okviru. Predstavnici Zajednice jevrejskih opština su takođe izrazili zabrinutost zbog dovođenja u vezu restitucije imovine verskih zajednica i privatne imovine, navodeći da će to dovesti do kašnjenja u postupku. Predstavnici Islamske zajednice u Srbiji su u aprilu 2009. rekli Specijalnom izvestiocu, Jahangirovoj, da postoji diskriminacija protiv Islamske zajednice u procesu restitucije. Neregistrovane verske zajednice nisu bile kvalifikovane da traže povraćaj imovine.

Nije bilo izveštaji o licima koja su u zatvoru ili pritvoru iz verskih razloga.

Prisilno versko preobraćanje

Nije bilo izveštaja o prisilnom verskom preobraćanju, uključujući i maloletne američke državljane koji su oteți ili nezakonito odvedeni iz Sjedinjenih Država, ili odbijanja da se takvim državljanima dozvoli povratak u Sjedinjene Države.

Napredak i pozitivan razvoj u poštovanju verskih sloboda

Pomoćnik Ministra vera Dragan Novaković je za nevladin Forum 18 izrazio žaljenje zbog činjenice da je većina napada na verske zajednice procesuirana kao blaže krivično delo – remećenje javnog reda i mira, a ne kao podsticanje mržnje za koje je zaprećena oštrija kazna. Reagujući na ovu izjavu Centar za razvoj civilnog društva iz Zrenjanina prokomentarisao je da su i policija i tužilaštvo nerado podnosili tužbe na osnovu člana 317. Krivičnog zakona (podsticanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netolerancije).

Pomoćnik Ministra Novaković posetio je u aprilu 2009. licenciranu Adventističku visoku školu u Novom Sadu. On se 18. decembra 2008. sastao sa predstavnicima Jehovinih svedoka u Beogradu i to je bila prva poseta jednog zvaničnika prostorijama Jehovinih svedoka.

Nakon dve godine zastoja u izgradnji zbog odluka o rušenju objekta lokalne vlasti u Mladenovcu izdale su dozvolu za izgradnju verskog objekta Hrišćanskoj adventističkoj crkvi.

Postignut je napredak u restituciji verske imovine konfiskovane 1945. i kasnije. Direkcija za restituciju opštinske i verske svojine primila je 3.049 zahteva za restituciju od Srpske pravoslavne crkve, Rimokatoličke crkve, Jevrejske zajednice, Rumuske pravoslavne crkve, Reformatorske crkve, Islamske zajednice, Evangeličke crkve i Saveza hrišćanskih baptističkih crkava. Prema navodima Direkcije, do kraja 2008. kompletirano je 160 zahteva dok je njih oko 2000 još uvek bilo u proceduri. Najčešći problem u procesuiranju zahteva bila je nekompletna dokumentacija koju su potražiocu podnosili. U toku perioda na koji se izveštaj odnosi imovina je vraćena Srpskoj pravoslavnoj crkvi u Bačkoj, Žičkoj i Sremskoj Eparhiji, Rimokatolička crkva je dobila imovinu u Pančevu i Sremskoj Mitrovici dok je Jevrejska zajednica dobila oko 500 kvadratnih metara stambenog i poslovnog prostora u Beogradu.

Odeljak III. Društveno poštovanje verskih sloboda

Bilo je manje izveštaja o društvenom nasilju ili diskriminaciji zasnovanim na verskoj pripadnosti, veri ili praksi. Međutim, lideri manjinskih verskih zajednica prijavili su slučajeve vandalizma, govora mržnje, fizičkih napada i negativnog medijskog izveštavanja. Zbog činjenice da su etnička i verska pripadnost često nerazdvojivo povezane u nekim slučajevima je teško identifikovati diskriminaciju.

Nevladine organizacije su izvestile o manjem broju verskih napada ali su verske zajednice, posebno manjinske, i dalje bile meta vandalskih napada na verske objekte, groblja i druge objekte. Većinu napada činili su ispisivanje grafita, bacanje kamenja, cigli ili flaša i vandalizovanje grobalja. Nevladine organizacije su kritikovale vlasti zbog sporog i neadekvatnog odgovora.

Neidentifikovani napadači su 1. juna 2009. uništili 11 spomenika na Jevrejskom groblju u Subotici. Nepoznati pojedinci su 6. juna oštetili još sedam spomenika iz XIX veka. Predsednik Jevrejske zajednice u Subotici Tomislav Harlbror je izjavio za medije da odsustvo šovinističkih natpisa na uništenim spomenicima ukazuje da je incident pre bio vandalski čin mladih ljudi nego verski motivisan napad.

U toku noći 31. maja 2009. vandalizovano je 713 spomenika na groblju Srpske pravoslavne crkve u selu Stapar nadomak Sombora. Policija je 6. juna uhapsila jednu osobu iz Stapara pod sumnjom da je polomila i oštetila nadgrobne spomenike. Međutim, lokalno stanovništvo je izrazilo sumnju da je jedna osoba mogla da izazove toliku štetu.

Mediji su 30. marta 2009. izvestili da je grupa mladića u noći 28. marta bezuspešno pokušala da ukloni raspeće sa Rimokatoličke crkve u Temerinu. Policija je izvršila istragu ali niko nije uhapšen. Vojvođanski Ombudsman Petar Teofilović osudio je incident.

Hrišćanska adventistička crkva je prijavila 17. novembra 2008. da su nepoznati počinioci prethodnog dana oštetili četiri vozila u dvorištu crkve u Beogradu. Hrišćanska adventistička crkva je takođe prijavila “poruke mržnje” ispisane na zidovima adventističkih crkava u Kragujevcu, Leskovcu, Jagodini i Sivcu u oktobru i novembru 2008. Njeni predstavnici su prijavili oštećenje vozila policiji koja je izvršila istragu. Do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi niko nije uhapšen.

U toku prve nedelje avgusta 2008. neidentifikovani pojedinci su u dva navrata ispisali grafite sa nacionalističkim simbolima i vulgarnim porukama o Jehovinih svedocima na Kraljevskoj dvorani u Sremskoj Mitrovici.

U Boru su 8. jula 2008. građani sprečili dalju izgradnju verskog objekta Jehovinih svedoka. Jehovini svedoci su uspeli da završe izgradnju jednog dela objekta ali nisu dobili upotrebnu dozvolu od lokalnih vlasti. Verski objekat nije bio u upotrebi do kraja perioda na koji se izveštaj odnosi.

Prema nepotvrđenim navodima nevladinih organizacija sveštenik i kongregacija Adventističke crkve u Užicu su se premestili na Zlatibor zbog stalnih pretnji i vandalizma.

Neke desničarske grupe nastavile su da otvoreno propagiraju protiv “sekti”. Štampa, uglavnom tabloidi, je takođe nastavila da objavljuje “anti-sektašku” propagandu nazivajući manje, multietničke hrišćanske crkve poput Baptista, Adventista i Jehovinih svedoka i druge manje verske grupe “sektama” istovremeno tvrdeći da su opasne. Verski lideri su i dalje zapažali da je do vandalizma često dolazilo nakon objavljivanja tekstova u medijima koji su karakterizovali neke verske grupe kao sekte.

Nekoliko izdavačkih kuća je na godišnjem beogradskom sajmu knjiga u oktobru 2008. na svojim štandovima izložilo *Kraljevstvo Hazara*, knjigu anti-semitskog sadržaja srpskog autora Dejana Lučića. Predsatvnici sajma nisu preduzeli ništa da uklone knjigu sa štandova.

Zakon zabranjuje govor mržnje ali su se prevodi antisemitske literature mogli naći

kod ultranacionalističkih grupa. Omladinske desničarske grupe i internet forumi nastavili su da promovišu anti-semitizam i koriste govor mržnje protiv Jevrejske zajednice.

Islamska zajednica je i dalje podeljena na dve grupe koje podržavaju rivalske političke partije. To je prouzrokovalo tenzije među podeljenim grupama koje su se završavale sukobima i pucnjavom u verskim objektima u Sandžaku i u jednom slučaju u Novom Sadu u aprilu 2009.

Odeljak IV. Politika Vlade Sjedinjenih Država

Vlada Sjedinjenih Država nastavila je da promoviše etničku i versku toleranciju. Službenici Ambasade nastavili su da zagovaraju promene u Zakonu o crkvama i verskim zajednicama kako bi se uklonili diskriminatorski elementi. Predstavnici Ambasade su nastavili da podstiču visoke vladine zvaničnike da osude incidente uperene protiv etničkih manjina, (uključujući njihove verske objekte i groblja), te da se počinioci pronađu i kazne.

Zvaničnici ambasade redovno su se sastajali sa vladinim službenicima, predstavnicima Srpske pravoslavne crkve i liderima verskih i etničkih manjina kako bi promovisali poštovanje verskih sloboda i ljudskih prava i ohrabрили međuverške aktivnosti. Ambasada je bila u kontaktu sa podeljenom Islamskom zajednicom i održala je Iftar na koji su pozvani i predstavnici drugih verskih zajednica kako bi se izrazila američka podrška multikonfesionalnom društvu zemlje. Zvaničnici Ambasade redovno su se sastajali sa liderima Muslimana kako bi ohrabрили mirno rešenje njihovih nesuglasica. Ambasada je takođe savetovala verske grupe da sve napade na svoju imovinu i pripadnike prijave visokim vladinim službenicima kao odgovor na često neubedljivo reagovanje lokalne policije.